

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kaszincz-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann M. és Társadál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 19 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Ünneprontók

disztelen jelzőjével illetve az országos közvélemény azokat, akik a kormány és kebelében állítólag felmerült ellentétekről mondtak hamis meséket. Az ország a legcélszerűbb figyelemre sem méltatta egységbontó törekvéseit. A nemzet egész érdeklődése azt a tevékenységet kísérte és kíséri figyelemmel, amit a kormány a háborús szükségletek kielégítése, a közönségnek szénrel, élelmiszerral és egyéb szükségletekkel való ellátása és a demokratikus átalakulás előkészítése terén kifejti.

A kávéházi pohár vizekben támasztott politikai viharokkal szemben nyugodtan viselkedett a nemzet és érdekesebbnek tartotta a pártügyeknél a mesterkedéseknél azt a munkát, amit szociális téren végez a kormány és a parlament.

Most, hogy az országgyűlés újabb munkához fogott és néhány sürgős törvényjavaslat már a bizottságok előtt fekszik, a közvélemény még fokozottabb érdeklődéssel, mondhatnánk türelmetlenül várja azoknak az ígéreteknek a teljesítését, amik a nép helyzetének megjavítására valók.

Eddig ugyan még csak az in demitászról, a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról, a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segítségéről és a szeszadó törvény módosításáról szóló törvényjavaslatokat nyújtotta be Wekerle, de már ezeknek a keretében is számos nagyfontosságú és égetően sürgős kérdés rendezése van belefoglalva. Az indeminitás egyik szakasza felhatalmazza ugyanis a honvédelmi és pénzügyminisztert, hogy a hadbavonultak családjainak segítését rendelteti uton újabb szabályozhassa, ami széles körökben általános megnyugvást ébresztett. Ha sonló hatása van a közalkalmazottak háborús segítéséről szóló törvényjavaslatnak is, amely az érdekelteknek évi 360 millió korona segítséget fog nyújtani és amely a jövő hó elején előreláthatólag életbe fog lépni.

Kijelentette a miniszterelnök azt is, hogy november elején rendszeres költségvetést fog betervezni és ugyanakkor a pénzügyi kibontakozás tekintetében tervezett intézkedéseket is ismertetni fogja és végül, hogy a választási jogi reform törvényjavaslata is elkészült ami úgy hisszük, a szociális kérdéseken kívül, legjobban köti le az ország figyelmét.

Ezzel a nagy reform művelés és a kormány egyéb nagy terveivel kapcsolatosan politikai körökben mind élénkebben érzik és óhajtkák megszüntetni a jelenlegi ferde helyzetet, amely abban áll, hogy a kormány, mely a korona és a nemzet teljes bizalmát bírja a parlamentben nem rendelkezik a számszerű többséggel és a vele szemben álló többség bármikor megakadályozhatja alkotó munkában. És miután az ország nem pártviszálykodást, hanem közhasznú munkát akar, a ferde helyzetet, ha másképpen nem, választásokkal kell megrendezni.

Bármennyire nehéz is a háborús választás a parlamenti munka produktivitásának biztosítása megéri ezt a nehézséget.

M. kir. állami házasságok

Állami házasságközvetítő hivatal létesül.

— okt. 24.

A házasságközvetítés kérdése a háború alatt erősen csökkent, pedig népszaporodásuk fejlesztése szempontjából elsőrangú fontosságú. A jelenleg is működő hivatalos házasságközvetítők nem felelnek meg nemcsak a háború utáni fokozott követelményeknek, hanem a mai viszonyoknak sem.

Az állami házasságközvetítés szükségességét a Nemzetvédő Szövetség konferenciáján vetették fel.

Az állami házasságközvetítés a törvényt szerint nem elégszik meg egyszerű informálással, hanem a házasulandó feleket gyorsan, diszkretén és minden bürokratizmus nélkül, egymáshoz közelebb hozza.

A házasulandó fél jelentkezik az állami anyakönyvvezetőnél, aki átveszi arcképét és életviszonyairól pontos és hivatalos információt szerez. Maga a házasságközvetítés különirodában történik, ilyen irodák a nagyobb városokban lesznek felállítva. A férfi, ha kellőképp igazolta magát, választhat a neki leginkább megfelelő információk és arcképek közül, a választott nevét azonban nem tudhatja meg. Egyszerre csak egy leánynak tehet ajánlatot oly módon, hogy az iroda arcképét és a róla szóló információt az illető hölgynek elküldi, természetesen a férfi nevének közlése nélkül. Ha a hölgy az arcképet nyolc nap alatt a hivatalba visszaküldi, ez annyit jelent, hogy az illető ajánlatára nem reflektál. Ha nem küldi vissza, akkor kezdődhetik az ismeretség, bármilyen uton: a felek megtudják egymás nevét és az állam elhárít-

totta utjukból azt a társadalmi nehézséget, mely az informálódást és az ismerkedést megelőzi.

Az intézményt elejete tapasztalt és megbízható munkásokra kell bízni, akiknek feladata lesz a beérkezett információkat titokban tartva, azokat megfelelően csoportosítani és a felek individuális kívánásainak is eleget tenni.

Az állami házasságközvetítő dolga lesz a választásnál útmutatást adni. Több jelentkező is választhatja ugyanazt a hölgyet. A nők ez esetben is kötelesek dönteni nyolc napon belül, hogy az ajánlkozók közül melyiknek engedik meg a személyes jelentkezést. A szabad válogatás tudományos jelentőséggel is bír, amennyiben elősegíti a tökéletes kiválasztást, ami a jövő generációnak érdeke.

A hivatal nem lesz tekintettel arra, hogy az összehozott „állami ismeretség”, hogy végződik. Ha eredménytelen marad, a házasulandók ismét jelentkezhetnek a hivatalnál.

A tervezet remélhetőleg minden társadalmi osztályban felkarolásra fog találni, legelőször a rok kautaknál, továbbá a háború után Amerikából hazatérő véreinknél. De talán legtöbbet fog az akció használni a középosztály művelt, sokszor diplomás és kereső leányaiak, akik ma otthon hiába várják a vőlegényt.

A házasságközvetítés természetesen díjtalan lesz. A házasságközvetítés államotitásánál tekintettel kell lenni azonban arra, hogy a többi állami hivatalban szokásos restanciák ne forduljanak elő. Mert az a leányzó, ahinek husz éves korában beadott aktáját a rendes magyar királyi gyorsasággal fogják nyolc éven belül elintézni, könnyen pártában maradhat.

Jön a margarin.

— okt. 24.

Sátoraljaújhely városa minden igyekezetével azon van, hogy a zsir-életást a tél folyamára biztosítsa. Lisztló Ferenc főszámvevő minden lépést megtett a sertésvásárlásra és a hízalásra. Hogy azonban ez milyen eredménnyel fog járni, azt ma senki meg nem mondhatja, mert a hízalás rendkívül nehézségekkel jár, és korántsem keveset annyi zsirral, amennyire a város lakosságának szüksége van.

Eppen ezért elkerülhetetlen, hogy a város lakossága a zsirt margarinall pótolja. Az Országos Közélelmészeti Hivatal tegnap értesítette már a várost, hogy nagyobb mennyiségű margarint bocsát rendelkezésére. Mivel a zsirbiány országos jelenség, a Közélelmészeti Hivatal óriási kvantum margarint szerzett be a ebből a Haditermény utján Sátoraljaújhelynek is igen tekintélyes mennyiséget fog juttatni. Értesülésünk szerint a margarin kilója 8—9 korona lesz Sátoraljaújhelyben.

Valami nagy öröm természetesen nem fogadja ezt a hírt, mert hiszen a margarin nem a legislehetőbb mellékesszükség a sütésnek-főzésnek. Süttemény készítéséhez eddig is használtak margarint s itt annyira-amennyire élvezhető, de bizony a főzésnél nem éppen gusztusos. Eppen ezért kívánatos, hogy a közlelmészeti ügyosztály a margarint csak mint kiegészítő eszközt tekintse s minden erejével igyekezzék odahatni, hogy a város közönsége számára valamely zsir mennyiség mindig rendelkezésre álljon.

Az ügyosztály részéről tapasztalt buzgósággal és teljes beosztással, azt hisszük, mégis elérhető lesz, hogy zsir is jusson a lakosságunk és ne kerüljön a sor állandóan a margarinnal, amely sem a zsirt kellőleg nem pótolhatja.

Útban

Szibéria felé...

Üzenet az orosz fogságból.

— okt. 24.

A történelem lapjaira kiolthatatlanul vésődtek be azok a lendületteljes támadások, megdönthetetlen védekezők, amelyeknek dicsőfőnyel övezett részesei a 65. gyalogezrednek hősei. A júliusi forró napok hatalmas erőpróba elé állították a harcúterén küzdő véreinket, amely erőpróbanak, hazafias önfeláldozó készséggel hervadhatatlan bizonyágát is adták.

A stanislaui csata azonban fájdalmas véráldozatot kívánt, ugyanis nagy arányu volt az a veszteség, amely a dicsőséges gyalogezredet, sok vitézének fogságba jutása által érte.

Az ütközet után a fájdalmas, kétségbeesett sorozatú érzet végig szállott az egész vármegyén, mert a hősi Ludwig-bakák nagyrésze Zemplén-vármegyéből, Sátoraljaújhelyből került elő.

Sok öreg szülő, hitves várta kétségbeesetten a sorokat, amelyekben szeretteiről hírt hallott volna. Érthető örömet ébreszt tehát minden olyan értesítés, amely a fogság számorúságában íródik bár, de az életbenmaradást hirdeti.

A mai reggeli posta idegen országban, bánatos rabságba indulók

üdvözlöt hozta el nekünk, hogy azt a lap hasábjain tolmácsolva, hozzártatózónak is tudomásul adjuk.

Vitézeink kívánságának készséggel me eleget is teszünk, amídon az érkezt levelezőlap tartalmát egészében leközzöljük:

A „Felsomagyarországi Hírlap” függetlenségi lap szerkesztőségének Sátoraljai helye.

Zalacsizki város 1917. VII. 12.

Elkötetes köszönettel kérjük a lapkiadóhivatalt, hogy e sátoraljai helyi ifjak névsorát, akik a staniszlai ütközésben 1917. július hó 8-án délelőlt 9 óra 20 perckor fogságba estek, lapjában közzétenni sziveskedjék.

Zöldy János ővezető,
Guró József gefreiter,
Török István,
Marajda József,
Zsissák Károly korporál,
Vassó Gyula,
Mosgó Tamás,
Nagy József káplár.

A rózsassini kis levelezőlap az élet, a jó reményesség minden meleg várásola bele a családi otthonokba, felszárítva a kétségbeesés könnyeit feltámasztva a bár távol jövőbeni viszontlátás édes örömeit.

HIREK.

— **Kitüntetés előtti halál után.** A király az ellenség hősi elesett dr. Bánó Vilmos 66. gyalogezredbeli tart. hadnagyának a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal adományozta.

— **Uj titkos tanácsos.** Ófelsége gr. Szatár Sándort, a magyar főrendiház örökös jogu tagját a belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

— **Előléptetés.** Samudovszky Mihály 65. gy. e. hadapródjelölt zászlósa és dr. Stein Ignác 65. gy. e. önkéntes tizedes hadapródjelölt lépett elő.

— **Hymen.** Zucker Viktor 34. gy. e. főhadnagy eljegyezte Weinberger Zsigmond kisvárdai földbirtokos leányát Boriskát.

— **A reformáció négyszázados évfordulóját** november hó 4-én ünnepli meg a sárospataki református főiskola. Délelőlt 10 órakor ünnepi isteni tisztelet lesz, — délután 5 órakor pedig a főiskolai táptanfózet helyiségében emlékünnepélyt tart. Az isteni tiszteleten az egyházi beszédet dr. Makkai Sándor főiskolai lelkész, az emlékünnepélyen az ünnepi beszédet Roboska József theol. akad. tanár tartja.

— **Sátoraljai helyi városi dal-egylet,** a tagok élénk érdeklődése mellett tegnap délután tartotta rendes közgyűlést a városi háza tanács-termében. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökül Párkas Andor polgármestert, karnagyokkul Szapanou Imrét és Kétszery Lajost, titkárrá Marton Elekét választotta meg.

— **A sörtéshus árát** Sátoraljai helyi város területén, kilogrammonként 8, a szalonnát 11, a zsírt 14 koronában állapította meg további intézkedésig a vármegye alispánja.

— **A költőzködés napjával** a város tanácsa november hó 5. és 6. ik napját jelölte ki. A városi szabályrendelet egyéb intézkedései érintetlenül maradnak.

— **Távírtfeladás telefon útján.** A kereskedelmi miniszterium, — mint értesülünk — újból megengedte, hogy a monarchia területére távírtelefont indokolt esetekben a posta- és távírügyszolgátságnak engedélye alapján újból lehet telefontelefonálás alapján is felvenni.

— **Felsőkehányi gyilkosság ügyében** eddig semmi nyom nincs. A községbe érkezett két államrendőrségi detektív abban az irányban nyomoz, hogy a meggyilkolt Tóbiás Sámuel marhakereskedő holtteste mellett talált álszakál és bajusz darabát megállapítsa. A nyomozó hatóság ezután is felhívja a borbélyokat, hogy amennyiben náluk a szeptember 23-ika (hossznap) körüli időben valami gyanus idegen mit vásárolt volna, arról a csendőrségnek, vagy rendőrségnek azonnal jelentést tegyenek.

— **Elespírt dohánycsempészek.** A pályaudvari csendőrkülönítmény tegnap este, munkácsi és felsőzempléni asszonyokat és leányokat fogott el, akik nagyobb mennyiségű dohányárut iparkodtak városunkból idegen helyre kicsempészni. A tettesek beismerésben vannak és azt állítják, hogy a dohányárut előtűk ismeretlen magáruháznál vették. A rendőrség, a csempészeket fogva tartja mert a községbe dohányt nélkülözö részével egyetemben azt óhajlja meg tudni, melyek azok a magánházak, amelyekben anyai a dohányárut, hogy idegen helyre is jut belőle bőségesen akkor, amikor sok ezer embernek egyet-kettőt megszerzenie, szinte lehetetlenséggel határos.

— **Rablógyilkosság Kiskázmér községben** Szombatról vasárnapra virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek Peti János 65. éves kiskázméri gazdálkodó élekkamrájának ajtaját felfeszítették és onnan különböző élelmiszereket igyekeztek eltalajdonítani. A zajra felébredt a gazdálkodónak az első szobában alvó felesége és leánya és az udvarra sietett a zaj okát meg tudni. Az udvaron ismeretlen férfiakkal találtak magukat szemben, akik épen az elrabolt dolgok összecsomagolásán buzgókodtak. Az asszony nem ijedt meg az éjjeli látogatóktól és az egyiket, amelyiken durva vászon ing volt megragadta. Az ismeretlen az asszonnyal dúskodni kezdett, amikor a zajra figyelmeztetés lesz az istállóban alvó Petri János és a segélyért kiáltó feleség segítségére siet. Ahogy az udvarra lép a rablók egyike egy hosszú késsel úgy szúrta be, hogy azonnal meghalt. A gyilkosság elkövetése után a rablók elmenekültek. A rablógyilkosság gyaucija

Peti Jánosnál alkalmasában volt orosz foglyokra irányul, amelyek egyike Danó Antal, majd utóbb Dussmechmet, Gelymechmet nevek alatt volt nyilvántartva. Est az orosz foglyot 10 társával egyetemben legutóbb egy imregi földbirtokoshoz adták ki mezei munkára, a honnan azonban megszöktek. A csendőrség ilyen irányban indította meg a nyomozást és lázasan igyekszik a tetteseket kézrekeríteni.

— **Betörések Kovácsvágáson.** A hegyközi községekben napról-napra történnek kisebb-nagyobb lopások, betörések. Az utóbbi napokban Nyíri és Kisbózsza községekben gazdálkodtak a tyuktolvajok, honnan mintegy 40 tyukot loptak el. Hétfőn éjszaka Kállai Jánosné kovácsvágási lakásába törtek be. A betörő az ablakon hatolt be a lakásba. A zajra felébredt a szomszéd szobába alvó Kállainé, kisetelt az utcára, hogy felkötse a lakókat, de a betörő gyorsan kiugrott az ablakon és eltitkolt éj sötétjében és csak annyit látta, hogy katonai ruhába volt öltözve, egy orosz fegyvert is hagyott a lakásban. Egy pár coizmat, kevés élelmiszert és 200 korona pénzt vitt magával. Azt hiszik, hogy a naponkénti lopásokat, betöréseket leginkább orosz szökevények követik el.

— **Felmeit listadagot** kapnak a vasúti és postai alisztek és szolgák. A közlekedési miniszter elrendelte, hogy a nemrég kiadott 79.000—1917 számú rendelet intézkedéseit a vasúti és hajózási vállalatoknál, valamint a posta és távírútnál alkalmazott alisztekre, szolgákra és munkásokra is kell terjeszteni. Az idézett rendelet a munkások felmeit listadagjára vonatkozik s eszerint az éjjeli üzemekben rendszeresen alkalmazott munkások napi 400 gramm, illetőleg 12 kilogramm, az egyéb nehéz munkát végzők napi 350 gramm és havi 105 kilogramm, a könnyű testi munkások pedig napi 280 gramm, vagyis havi 10,4 kilogramm listára tarthatnak igényt. A vasúti, hajózási és postai alisztek és munkások is e kulcs szerint fogják megkapni listajárulékoságukat.

— **Jó lesz melegen öltözödni a vasútnak.** Az álmvasutak vntak ki ezt a figyelmeztetést. Baj van a szénnel s kellő mértékben aligha tudnak gondoskodni a vasúti kocsik fűtéséről. A szénhiány akkora, hogy október elsője helyett az idén csak október hó 15-én kezdtek meg a vasúti kocsik éjszaka és hűvösebb napokon való fűtését. A kocsik elégteli fűtésére még a téli hónapokban sem lehet számítani. A hosszú gyaora és személyvonatok megszátása az idén ugyanis elmarad. Oka a szénhiány és több üzemi ok. A vonatokat tehát meglehetősen hosszuk lesznek és ebből következik, hogy jól fűteni nem igen tudnak. Nagyon ajánlatos hát, hogy a vasútra ülők jó melegen öltözzenek.

— **A katonaszökevények ellenőrzése.** A honvédelmi miniszter leiratban hívja föl az allepán figyelmeztet

arra, hogy egyes helyeken még mindig sok katonaszökevény bujkál. A miniszter saigoru kötelességévé teszi a közigazgatási hatóságoknak, hogy a katonaszökevények ellen minden intézkedést tegyenek meg, pályaudvarokon, vendéglőkben, kávéházakban és más nyilvános helyeken pedig saigoru ellenőrizzék a férfilakosságot.

— **Berlinben fiatalokruknak tilos a dohányzás.** A berlini rendőrökök saigoru rendeletet bocsátott ki, amely úgy szól, hogy nem szabad dohányt eladni tizenhat évnél fiatalabb személyeknek, de még csak dohányzásához való cikkeket sem, például cigarettshüvelyt, pipát. A rendőrök utasított kaptak, hogy saigoru tartassák szemmel az utóakon, vendéglőkben és kávéházakban a tizenhat évesnél fiatalabbnak látszó embereket s ha dohányosnak tartóztatassák le őket.

— **Négyhetli szabadságot** kaphatnak a kereskedők. A Külügy-Hadügy írja: A hadügyminiszter a következőket közli: Már a múlt évben elrendelte a hadügyminiszterium, hogy azok a bevonult kereskedők, akik az üzleteik vezetéséhez elkerülhetetlenül szükséges dolgait el akarják intézni, rövid néhány napra terjedő szabadságot gyakraabban kaphatnak. Ha pedig hosszabb szabadságra mulhattan szüköségük van ez esetben parancsnokságait négy hétig terjedő szabadságot engedélyezhetnek szükükre. Iparosok a kereskedők szabadság iránti kérését mindig jóváhagyón kell látározni; elutasítani pedig csak akkor szabad, ha annak különös katonai érdeke oka van, de ezt természetesen hamis adatok bevallása is maga után vonhatja.

Felölös szerkesztő: Landesmann Miksa.
Szerkesztő: György Lajos.

Gáll Vilmos sátoraljai helyi kir. járásbírói végrehajtó irodájából.

307/1917. v. h. sz.

Árverési hirdetés.

Dr. Adriányi Béla sauhelyi ügyvéd által képviselt Sauhelyi Népbank, mint Takarékpórtár végrehajtónak 786 kor. tőke, ennek 1912. évi okt. hó 10 napjától járó 6% kamata és eddig összesen 311 kor. 83 fillér perköli g erejéig, amennyiben a követelésre időközben részfizetés történt, annak betudásával, a sátoraljai helyi kir. járásbírói végrehajtó 1917/2151. sz. kiiktöz végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1917 évi jun. hó 28-án bíróság lefoglalta és 3080 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendelésén, a felülfoglaltatök követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes adóigogot nyertek, Sátoraljai helyben a r. kapitányi hivatali udvar leendő megtartására 1917. nov. 3-án d. e. 10 óraját tüzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek, késpánzfizetés mellett, szük ség esetén becsőron alul is el fognak adatni.

Sátoraljai helye, 1917. okt. 22.

Gáll Vilmos
kir. bír. végrehajtó.

A világ legdrágább, de egyszerűs mind legjobb szivarkahüvelyei

„MODIANO-CLUB SPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban!

Sodorni való papír ára 20 fillér.